

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськй Рибничий Дому, на розі вулиць Пritchard і Mcgregor, у Winnipeg, Man.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

СЛУХАЙТЕ, ДЕЛЕГАТИ В КОНГРЕСУ ПРОФІНТЕРНУ ГОВОРЯТЬ!

На п'ятому міжнародному конгресі Профінтерну в Москві з'явилися представники революційного робітництва десятко країн усіх континентів і рас і заговорили різними мовами про одну спільну для пролетаріату цілого світа справу — про справу визвольної боротьби, про революційні бої, про безробіття, про фашистський терор, про розстріли робітництва урядами капіталістів, про єдиний фронт проти капіталістів.

Кольорові робітники з колоніальних країн оповідають представникам метрополій, своїм білим товаришам про те, як білі християнські капіталісти гнетуть їх. Вони клочуть революційних робітників, щоб більше допомагали їхній визвольній боротьбі — більше уваги тому, що діється в колоніях.

Даємо їм слово.

Делегат арабських робітників т. Саді каже:

Європейські робітники, а англійські і французькі зокрема, недостатньо енергійно викривають гиду й звірську політику "робітничого" уряду Англії на арабському сході. Під прикриттям кружляків МекДоналда єгипетський диктатор Сікіна розстріляв сотки робітників в Дамангурі, Мансурі й Александрії. При допомозі англійських окупаційних відділів британські кати повісили в Палестині сервісних повстанців. Під охороною англійських авіацій іракські правителі розстрілювали бедуїнські маси, які через тяжку економічну кризу відмовилися платити земельні оподаткування.

Конгрес повинен покласти край неухважному відношенню англійських і французьких товаришів до арабського пролетаріату, який повстає проти визискувачів.

Другий делегат, Маренмарш, говорить:

Тільки союз між білими й чорними робітниками є запорукою нашої перемоги над капіталістами. Англійські товариші недостатньо переконалися цєю свідомістю. Коли МекДоналд заборонив негритянський з'їзд в Лондоні, там не відбулося ані одної демонстрації протесту.

Маренмарш обводить рукою сало й каже:

В цій салі зібраний білі, і чорні, і жовті. Але кров у всіх нас червона, наш червоний прапор — емблема нашої єдності.

Промовляє делегат Південної Африки т. Грін:

Капіталісти переклали білому на сотки мов і поширюють її в мільйонах примірок між трудящим негритянським населенням. Нам треба вчитися від капіталістів, ми повинні перекладати твори Левіна на усі мови, якими надрукована біблія.

Так каже делегат Південної Африки, де революційна боротьба робітництва й селянства за останні два роки швидко розвивається.

Положення трудящих в Південній Африці, яке було завжди дуже тяжке, тепер ще більше погіршилося в наслідок аграрної кризи, упадку цін на сільсько-господарські продукти. Імпериалісти збільшують число безробітних, насильно вивлачуючи дрібних власників. Але трейд-юнійні організації недоцінюють важливості роботи серед негрів.

Промовляє китайська делегатка, робітниця шовкової фабрики:

Китайські робітничі рука-в-руку з робітниками беруть активну участь в економічних і політичних страйках і демонстраціях. Що ж кіндає їх на боротьбу? Візьміть приклад з мене. Коли мені було дев'ять літ я пішла працювати у фабрику. Працювала по 12-16 годин на день цілий рік без відпочинку. Нема ніяких законів про охорону праці, материнства і дитинства. Працюємо до самих породів. Часто діти народяться коло старця, або навіть на вулиці.

Візьміть приклад із шангайського страйку в березні цього року. Поверх 4,000 безробітних демонстрували проти зарплати тютюнової фабрики в Найян. Ми білися з поліцейськими, ми відбили у неї арештованих товаришів.

В Шангаю російські білогвардійці дістали добру лекцію від робітниць. Робітничі розбили їхні приміщення й прогнали їх разом з їхніми кумитанськими приятелями.

Далі китайська робітничо-делегатка перечисляє страйк текстильщиків в Циндао, в яким брало участь 40,000 душ, страйк у фабриці яєць в Ганкові, де на 14,000 робітників є 10,000 робітниць, наводять багато прикладів героїчної боротьби китайських робітниць. Китайські робітничі плече-в-плече борються разом з червоними повстанцями проти місцевих і зарубіжних капіталістів та милитаристів — борються в Шангаю, Ганкові, Нанкіні, Кантоні, в Чанші, вони своїми трунами встеляють шлях походу революційних військ, ім ца вулицях міст кати робітництва відрубують голови.

Так один за другим виступають представники революційного робітництва на п'ятому конгресі Профінтерну оповідаючи про свої бої з міжнародним капіталом, вказують на недовіру, на жертви, і крові тих, що загинули у визвольних боях, сценентують асесвітню єдність революційних трейд-юній.

Прислухаючись до їх голосу, ми в Канаді повинні зміцнювати, будувати революційні трейд-юнійні організації під керівництвом Воркєр Юніті Ліг, під керівництвом комуністичної партії, під керівництвом Профінтерну, революційного штабу міжнародного трейд-юнійного боевого руху.

ОТАМАНИ ОБІКРАЛИ КООПЕРАТИВУ ЦЕНТРОСОЮЗ.

(Подасемо цю статтю з львівської газети "Сила".)

Не стало отаманам бориславської нафти, то вони крадуть в кооперативах. — Один з отаманів признався й тепер викриває своїх співників. — Брали з каси гроші скільки хотіли й коли хотіли. — Газета "Сила" називає отаманів злодіями, але вони не скаржуть її за це до суду.

Крадіж грошей в "Центросоюз" не дала затухнути, як цього хотіли наші патріотичні отамани. Обставина, як панове отамани "Центросоюзу" аж задихуються від заперечень (на словах) своїх злодіяств — це вже така підозріла річ, що навіть фашистське "Діло" твердить, що такий спосіб оправдання себе є "недостаточним і незадовольняючим". Бо коли вже і більшість львівських часописів про те пише широко і називає інших злодіїв (чим Цісіка і Вонсуля), то це дуже підозріло, що ті злодії не бороняться перед судом!

Відвага отамана.

Отамани, офіцери українська, це, кажуть, народ відважний завзятий. Але, коли їм трафити на слабе місце то вони втечуть, як зайці. Оце слабе місце, це злодійство. Скажіть отаманови, що він "кривоносий" або "зателепаний" то заскаржить вас до суду за обиду чести, але скажіть йому "ти злодій", то він цілком не образиться і до суду вас не заскаржить. Тільки заявить вам, що це "неправда". Така "оборона" цілком вистарчаюча для злодійської чести отаманів.

Посварилися і говорять собі правду в очі.

Цісік, бувший чоловік урядовця в Центросоюзі після кооперативної гроші на фальшиву адресу, себто до своєї кишені. Його викликали. Тепер він оголосив листа до членів Наглядної Ради і дирекції "Центросоюзу", перед загальними зборами "Центросоюзу". Цей лист вже був оголошений в польській пресі. В цьому листі, він, до того, що "брав" гроші признається, що правда, тільки після того, коли це вже неперібно. Але він каже: панове Герасимович (начальний директор "Центросоюзу"), Шепарович (бувший отаман галицької армії — тепер "командант" розділу "Центросоюзу") і інші — ви також не крадії від Цісіка. Між Цісіком і тими панами є тільки та ріжниця, що Цісік вже признався і його викликали з Центросоюзу а Шепарович, Герасимович та інші ще не призналися і їх не викликали з Центросоюзу. Такий висновок мусить зробити кожний, хто прочитав лист Цісіка.

Немає сумніву, що Цісік докладно знає про "роботу" отаманів в "Центросоюзі". Цього, впрочем, ніхто не перечесть. І в своїому листі він подає докладні числа, обставини, покликуються на книги і документи "Центросоюзу" — називає по імені Герасимовича, що має красти гроші (як твердить Цісік) 40 тисяч корон в кооперативі в Лешневі, твердить, що Герасимович казав фальшувати біляне "Центросоюзу", твердить, що Шепарович брав з каси розділу Центросоюзу гроші, коли хотів і скільки хотів, що Наглядна Рада "Центросоюзу" дала Шепаровичеві два рази по 800 доларів на помешкання — по часті, як безворотну позичку, — твердить, що Шепарович не провіряв фактури, терпів через 4 роки те, що Вонсуля ("права рука Шепаровича") "сам писав фактури, пакував, сам писав касові асигнації, сам брав і виплачував гроші, сам купував товар де хотів і як хотів" — і т. д. Називається там ще й інші "діла" отаманів, називається по імені й інших отаманів.

А що вони на те?

"Центросоюз" видав "комунікат" що це все неправда. Але Цісік каже: подайте справу до суду — я вам це все і ще більше докажу!

Цікава помилка.

Кілько грошей вкрадено в Центросоюзі, ніхто точно не знає. Бо хіба можна залізи отаманам в душу? Кажуть, що 170 тисяч злотих, "Діло" одною дню подає тільки 66 тисяч 918 злотих і 3 гроші, слідує, очевидно, вже тільки 56 тисяч 917 злотих і 3 гроші. І лише, що попередні заповідання, це була "помилка". "Помилкою" — наші пані отамани дуже часто, але чомусь вже на користь "рідної кишені".

Чи буде суд?

Чи справа злодійств в Центросоюзі опиниться в суді — ми не знаємо. То залежить від того, чи українські фашисти можуть собі дозволити на те, щоби ще розкрити й інших злодіїв своїх. Бо є чого боятися: що кожний новий розкритий злодій буде тягнути за вушце інших, нових, прихованих злодіїв. Зрозуміло, що "інтерес нації" не дозволить нашим патріотам допустити до того, щоби ціле УНДО опинилося в криміналі. Але суд буде. Буде суд працюючих. Перед ним патріотичні злодії не сховуються. "Сила", згодом подасть це до відома і про інші злодійства патріотів. Також про ті, про які отамани думають, що їм вже все "вдалося". Але працюючим, членам кооперативів, низовим кооперативів треба вже сьогодні подумати, як зарадити тому, щоб їх кривавий гріш не могли красти отамани. Ми не віримо в те, щоб ті злодії-патріоти могли поправитися, не красти.

З'їзд польських легіонерів.

З'їзд польських легіонерів у Радомі не справив тих надій, що на нього покладали організатори його та учасники.

На мітингу в Радомі було присутних від 3-ох до 4-ох тисяч, причому більшість учасників наради становили військові та "стрілці", що прибули на з'їзд порядком військового наказу цілими частинами. Підсудський прийняв нараду, не сказавши ні слова, що надзвичайно розчарувало учасників з'їзду. Мовчання Підсудського знайшло і без того не дуже високу температуру з'їзду, тим більше, що досі не було ніякого з'їзду, на якому Підсудський, бувши присутній, не сказав би промови.

Офіційний доповідач, генерал Ридз-Смігій на запитання: "Про що говорити — теперішнє, минуле чи наступне", одержав тверду відповідь саї: "Про наступне". Але Ридз-Смігій констатував, що йому трудно говорити про політичну програму і про актуально-політичні питання. Він не має наміру про це говорити, не вміє. Він заявив, що багато учасників з'їзду чекають прямого наказу, та такого не буде. Погаий той садат, який не вміє сам виявляти ініціативи.

Атмосфера з'їзду отже була далека від ентузіазму. В легіонерському натовпі чути було ремство, яке явно доводить

про те, що відбив генеральської голівки від маси підсудчих поглибдився.

Надзвичайно характерні на політична частина промови Ридз-Сміглого. Її всю було адресовано не в бік лівої опозиції, а націонал-демократам. Зміст промови Ридз-Сміглого був ясний: підсудчики вважають себе за кращих реалізаторів націонал-демократичних ідей ніж самі націонал-демократи.

Ще різче антидемократичні мотиви прозвучали у Славека, який в своїй промові, присвяченій історичному минулому, особливо підкреслює історичну роль аристократії, яка "через свою матеріальну забезпеченість могла створити лицарські традиції і охоринити польську культуру та цивілізацію".

Ці соціологічні вишукування Славека повинні були виправдати угоду, що склали підсудчики з польською аристократією. За єдину програму вказує на майбутнє Славек вважає: "Підсудчики своїм супротивникам місце відступати не мають наміру".

Резолюція ухвалена на з'їзді, констатує, що легіонери повинні відіграти свою роль, щоби встановлення нових форм політичного життя Польщі. З усіх зовнішньо-політичних питань резолюція спинається тільки на питання про переїзд кордонів, причому резолюція заявляє, що легіонери ладні оборонити польські кордони до останньої краплини крові.

Водночас зі з'їздом легіонерів у Варшаві за проводом Арцишевського, Струга і кількох військових, близьких до легіонерів, засідала конференція легіонерів-демократів. Питомо вага нової спілки легіонерів невелика. Але самий факт, що колишні легіонери опозиціонери вирішили скласти свій самостійний з'їзд, — досить характеристичний. Резолюція, що ухвалив цей з'їзд, обвинувачує спілку легіонерів в тому, що вона служить системі, затвердженій всупереч волі більшості нації, і зазначає про вороже ставлення більшості людности-до легіонерів.

ЄДИНИЙ ФРОНТ БУРЖУАЗНИХ ПАРТІЙ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ФАШИСТІВ. Сотні робітників позбавлені права голосу у Фінляндії.

Передвибірча кампанія до союму проходить під знаком сваволі й надзвичайно жорстокого фашистського терору. Буржуазні партії на місцях виступають єдиним фронтом під лупаньськими (фашистськими) прапорами. Робітників і дрібних хліборобів, а також діячів лівого руху, сотнями позбавляється виборчих прав. Лівих насильно усувають з виборчих комітетів. Членам виборчих комітетів, священникам і урядовим особам в усій країні прислано інструкції фашистської організації "Суомен Лукко" переїняти виборчі списки.

В обійзку, що його фашистська спілка фронтовиків розіслала своїм філіям, зазначається, що спілка стежитиме за тим, щоб у кожному виборчому окрузі на кандидатів до союму виставляли тільки осіб, що підтримують цю спілку.

На підставі цього обійзника, за повідомленням газет, виборчий комітет Хаалайрел виключив із списків кількосот робітників і селян. В районі Остробоні виключено із виборчих списків усіх лівих. В Гельсінфорсі позбавлено виборчих прав кількосот робітників на ті підставі, що вони мали політичні-судові справи. В Калаяоки (на березі Ботнічеської затоки) виключено з виборчих списків понад 50 осіб, на ті підставі, що вони були членами робітничого товариства, яке, начебто входить в Комінтерн.

КІЛЬКА СЛІВ ДО ВІДОМА ЧИТАЧАМ.

"Преса — єдина зброя, що за її допомогою партія щодня, щогодинним, говорить з робітничим класом своєю потребою її мовою. Інших заходів, щоб протягнути духові інткі повіяк партією й класом, іншого такого гучного апарату в природі не існує" (Стаїн).

Правда! "Іншого такого гучного апарату в природі не існує"! Погляньте в кожну галузь життя теперішнього суєвіства — всюди ви побачите роботу преси. Рішуче — всюди! Нічим іншим буржуазія не оладує так уми населення, як своєю пресою, нічим іншим класово-свідоме робітництво не може по-провадити такої організаційної й освітлюючої роботи, як через свою пресу.

Парламентарні промови, попівські казальниці, радіо-промови — все це в порівнянні до друкованого слова виглядає тільки як допоміжні чинники, все це потім репродукується в пресі, розходиться в мільйонах примірників по усіх закутках, де мешкає людська істота й тільки тоді осягає свої мету.

Преса поширює найкращу пропаганду й найгіршу отрую. Залежно від того, в кого вона в руках, яким завданням вона служить. В руках організованого революційного робітництва преса є міцною зброєю, є тим гучним апаратом, що іншого в природі не існує.

Але як той апарат існує? Ми добре знаємо, що навіть попівська преса божим духом не живиться, але... доларами. І вона їх має не стільки від агітації з казальниць, як від людей типу Рокіфеасера. Не з піднебесних просторів, але з нафтових джерел, з коаленні вугля, з фабричних димів, з усіоди, де тільки лється робітничий піт і кров — тягне вона свої соки, переварює їх у своїх редакційних кабінетах, додає до них домішку отруї й тоді на своїх шпальтах розносить трудовому населенню.

Якже ж стоїть справа з робітничою пресою, з отою єдиною зброєю, що нею кожна робітничою організація говорить щодня, щогодини з робітничою класом — які джерела її існування? У неї вони тільки одні, тільки вічно одинокі: передплата й пресовий фонд від самих тільки робітників й то від передових, свідомих, що розуміють вже завдання своєї преси.

Адміністрація нашого видавництва розіслала вже усім задовженим передплатникам "листи" (цими днями докинує вже провінцію Манітобу) з повідомленням про те, коли їхня передплата закінчилася і з закликом вирівнювати та відновлювати передплату. У звязку з тим ми отримали від одного товариша, разом з відновленою передплатою, листа з кількома запитаннями:

- 1. Чи можуть "Укр. Роб. Вісті" втриматися самою передплатою, коли б усі передплатники вчасно й точно платили свою передплату щорічно наперед і не задовжувалися?
2. Чи можна б тоді обійтися без пресових фондів і щорічних кампаній?
3. Чи бізнесові оголошення, які містяться на сторінках "Укр. Роб. Вістей", приносять допомогу?
4. Чи можна найти якесь інше джерело доходів для нашої преси, яке не пошкодило б її класовому характерові й допомогло б її існувати без пресових кампаній та покликувань, пригадувань і т. ін.?

На ці запитання можна відповісти звичайними ліквідованими такими відповідями: "ні", "ні", "так", "ні". Але ж бо тоді стане перед тим, хто запитує й перед кожним читачем ще одно запитання — "чому"? Тож на кожне з цих запитань ми дамо вияснюючі відповіді в дальших числах "Укр. Роб. Вістей". Зара хіба скажемо коротко на перше запитання: самою лише передплатою не-тільки робітнича газета, але ніяка газета в капіталістичних країнах не втрималася б. Однак, коли б передплатники "Укр. Роб. Вістей" не задовжувалися, коли б вони хоч тепер солідно відгукнулися на розіслані нами до них листи й всі вирівняли свої передплати — то це була б величезна допомога своїй пресі!

Треба ж згадати, що це не жертва, не добровільний пресовий фонд, але справедлива заплатта за ту добру услугу, яку приносить робітнича газета своему читачеві. Тож відкладаючи докладні відповіді на поставлені вище запитання до дальших числах "Укр. Роб. Вістей" — ми на цьому місці кличемо всіх тих читачів, що отримали листи про вирівнювання та відновлення передплати, щиро на них відгукнутися й виконати свій пролетарський обовязок зглядом своєї преси!

З ЦЕРКВИ ЗРОБИЛИ КЕМПУ

З Темплетону до Ніагара Фолс будувється зарва дорогу. Довідався й я про те й пустився туди, міркуючи дістати там роботу. На другий день я й ще двоє товаришів вже прибули на те місце, де набувають до тієї роботи. На місці ми застали вже понад 200 робітників, голвно з Торонто, що теж прибули за тією роботою. За якийсь час прийшов бос, вибрав собі 20 робітників й подався далі. Стали ті робітники до праці. Не встигли ще й виробити пів години, а вже піт залив їхнє тіло. Бос заставив тих робітників працювати разом з машиною, що мішала цемент.

Оті робітники розгортали скотро, все поглядаючи один на одного, щоб не оставити позаді. Так вони працювали цілий день, а ввечером пішли до кемпи. За кемпу їм визначили церкву. Вони повечеряли в ній, закурили й сіли за покура. Грають. Чаювання між ними не було видно, так і бачиться, що це робітники незорганізовані.

В цій самій околиці організовані фермери мають відділ РЗТ й вони в суботу влаштували забаву товариську в надії, що оді робітники забудуть до них децю поготорити дружньо. Ота

товариська забава відбувалася саме на 200 кроків від тієї церкви, що з неї зробили кемпу. На забаву прийшло лише троєх робітників, а решта так сиділа й дала коло покура. Правда, приходили ще деякі робітники, та, довідавшись, що нічого не має випити, подались назад до своєї кемпи.

Вже кілька днів живю я в отих фармах, у видільних хвилях заходжу теж до тієї кемпи, щоб побалакати з тими робітниками й бачу, що вони роблять у тій церкві. Мачі зараз пригадується, як то члства писали петлорівськй "Укр. Голосу" пишуть а повною длян діла зобови про те, що в Радянськову Союзі переїняють церкву на школи, диточі ясла, освітні будинки, де робітничі й селянські набувають більшого знання. Але ми ескачком не заговорять петлорівськй писави "УГ" про те, що у них же під носом в Канаді замінюють церкву на кемпи, як це стається в цій околиці. Ні, про це вони не напишуть, бо їхня баче така служба, щоб славучіч раз-у-раз на країну СРСР, де привлять самі робітничі й селян.

Г. Скритинь.

Ніагара Фолс, Ont.